

Ispravci Sveučilišnog priručnika "UML-dijagrami"

Autori se zahvaljuju onim studentima koji su im ukazali na propuste u tiskanom izdanju sveučilišnog priručnika "UML-dijagrami: zbirka primjera i riješenih zadataka."

Popis ispravaka ne sadržava ispravke tipfelera ili gramatike, već samo netočnih navoda ili nedovoljno ispravnih rješenja zadataka. Popis će se po potrebi osvježavati u slučaju dodatno uočenih propusta.

Poglavlje 2:

2.2.3. "U dijogramima obrazaca uporabe postoji nekoliko vrsta veza koje se mogu ostvariti između aktora i obrazaca uporabe. Pregled i kratki opis svih vrsta veza prikazan je u tablici 2.1."

Ispravak: "U dijogramima obrazaca uporabe postoji nekoliko vrsta veza koje se mogu ostvariti između pojedinih elemenata dijagrama. Pregled i kratki opis svih vrsta veza prikazan je u tablici 2.1."

2.2.4. "Naznačeno je da klijent inicira izdavanje potvrde, a službenik sudjeluje u izdavanju potvrde. Ako neki aktor samo sudjeluje u obrascu uporabe, ali sam ne inicira akciju (sudionik), tada se veza između obrasca uporabe i sudionika može označiti strelicom koja ide u sudionika. Tipičan primjer bila bi baza podataka ili datotečni sustav."

Ispravak: "Naznačeno je da klijent inicira izdavanje potvrde, a službenik sudjeluje u izdavanju potvrde. Ako neki aktor samo sudjeluje u obrascu uporabe u smislu da se radnja navedena u obrascu uporabe obavlja nad tim aktorom, tada se veza između obrasca uporabe i tog aktora označava strelicom koja ide u tog aktora. Takav aktor se naziva sudionikom ili pasivnim aktorom. Tipičan primjer pasivnog aktora je baza podataka ili datotečni sustav."

Poglavlje 3:

3.2.1. "Primijetite da sad životne linije klijenta i osobnog bankara sadrže i okomiti pravokutnik koji se naziva aktivacija (engl. activation), a koristi se za bolji vizualni prikaz komunikacije između procedura dvaju sudionika. Aktivacije se mogu, ali i ne moraju crtati na sekvencijskim dijagramima."

Ispravak: "Primijetite da sad životne linije klijenta i osobnog bankara sadrže i okomiti pravokutnik koji se naziva aktivacija (engl. activation), a koristi se za bolji vizualni prikaz komunikacije između procedura dvaju sudionika. Aktivacija označava period kad je navedeni aktor aktivan na svojoj životnoj liniji. Aktivacije se u pravilu crtaju na sekvencijskim dijagramima."

"3.2.2. Napomene u vezi sekvencijskih dijagrama"

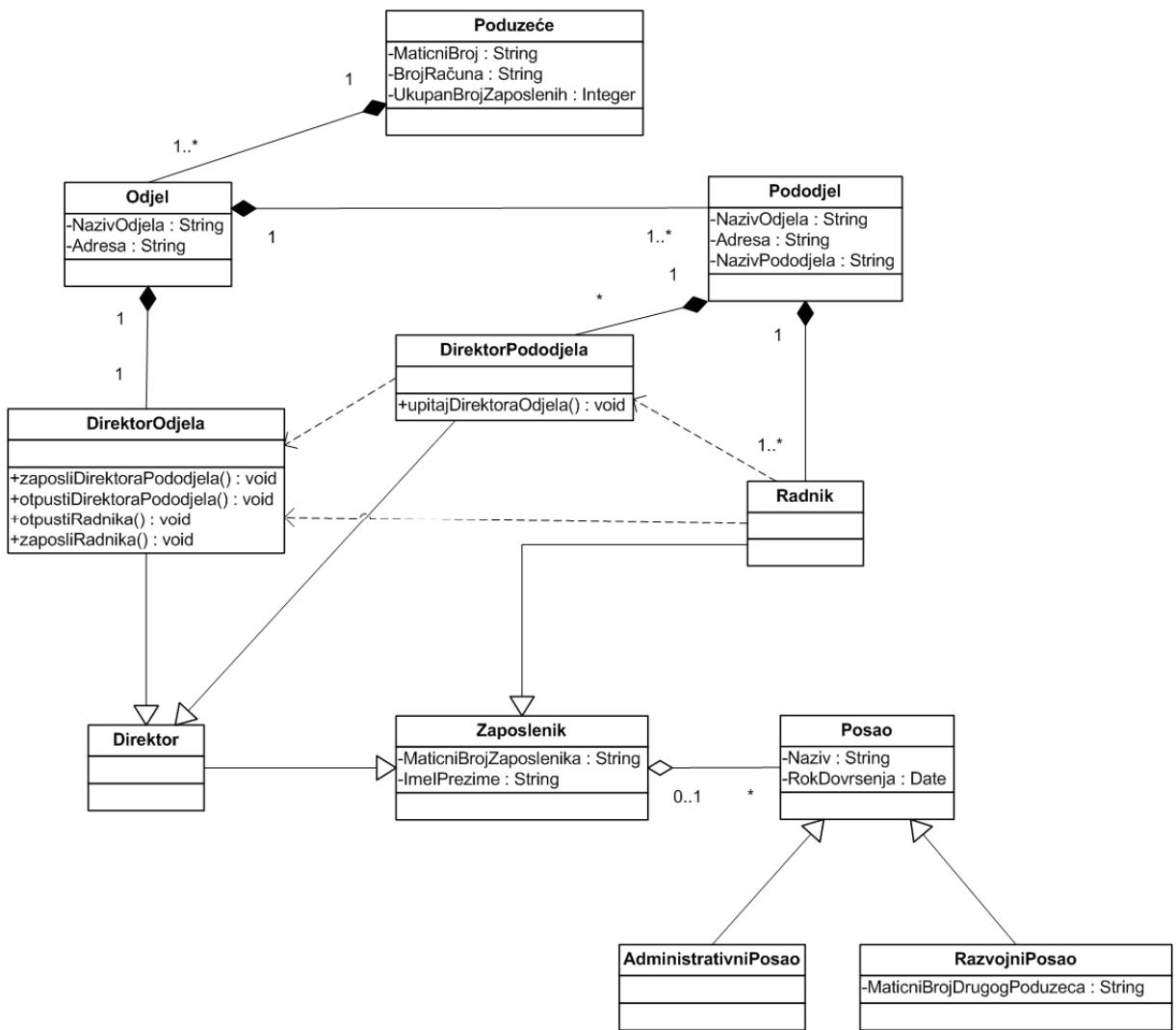
Ispravak: "3.2.2. Dodatni elementi sekvencijskih dijagrama"

Poglavlje 4:

4.9. "U nekima uređivačima UML-dijagrama moguće je definirati dodatna svojstva promjenivosti atributa. Tako su moguća i svojstva: *addOnly* (vrijednost atributa može se samo povećavati), *changeable* (vrijednost atributa može se nesmetano mijenjati), *frozen* (vrijednost atributa ili asocijacije ne smije se promijeniti tijekom života (engl. lifetime) pripadajućeg objekta), *static* (modifikator, vrijednost atributa je konstanta, ne mijenja se i ne ovisi o životu objekta), *read-only* (vrijednost atributa ne može se mijenjati izvan objekta kojemu pripada)."

Ispravak: "U nekim uređivačima UML-dijagrama moguće je definirati dodatna svojstva promjenivosti atributa. Tako su moguća i svojstva: *addOnly* (vrijednost atributa može se samo povećavati), *changeable* (vrijednost atributa može se nesmetano mijenjati), *frozen* (vrijednost atributa ili asocijacije ne smije se promijeniti tijekom života (engl. lifetime) pripadajućeg objekta), *static* (modifikator, vrijednost atributa definirana je i po mogućnosti se mijenja na razini razreda a ne na razini objekta), *read-only* (vrijednost atributa ne može se mijenjati izvan objekta kojemu pripada)."

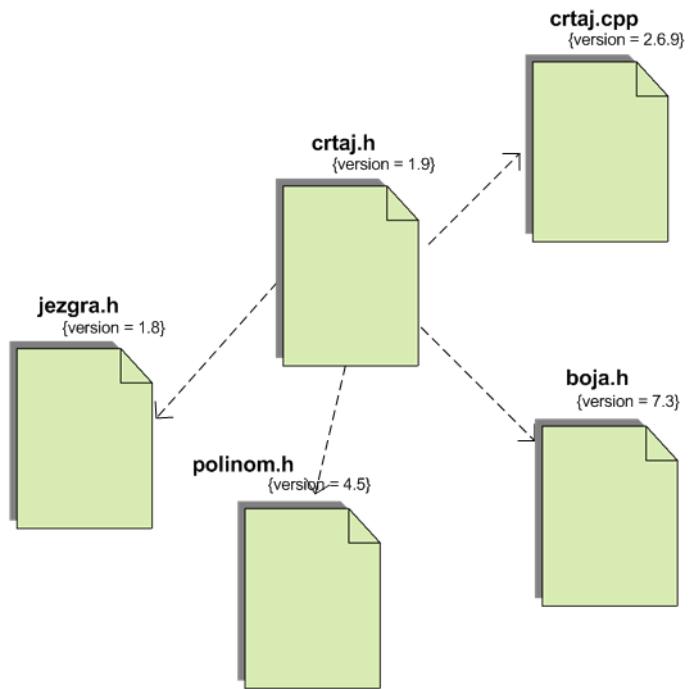
Zadatak 4.1. (rješenje na str. 103): Dano rješenje zadatka ima nekoliko nedostataka. Točno rješenje dano je ovdje:

Zadatak 4.4. (rješenje na str. 106): U razredu ServisnaAkcija atribut UtrošeniČovjekSati treba imati ispred sebe oznaku # umjesto -, budući da je u tekstu zadatka navedeno da atribut ima vidljivost *protected*.

Poglavlje 7:

Zadatak 7.1. (rješenje na str. 112): Ovisnosti na dijagramu su pogrešnog smjera. Točno rješenje je ovakvo:

Poglavlje 8:

8.3. "Čvorovi i komponente su često međusobno ovisni. Pri tome komponenta može biti ovisna o čvoru, ali i obrnuto. Smjer veze ovisnosti uvijek je usmjerena od elementa koji generira informaciju ili poruku, isporučitelja (engl. supplier) prema klijentu (engl. client) koji je konzumira, odnosno ovisi o toj poruci. Komponente koje međusobno ovise jedna o drugoj, unutar istog čvora ili između više različitih čvorova, povezane su usmjerrenom vezom ovisnosti (engl. dependency)."

Ispravak: "Čvorovi i komponente su često međusobno ovisni. Pri tome komponenta može biti ovisna o čvoru, ali i obrnuto. Smjer veze ovisnosti uvijek je usmjerena od klijenta (engl. client) prema isporučitelju (engl. supplier), tj. od onoga koji ovisi prema onome koji generira informaciju. Komponente koje međusobno ovise jedna o drugoj, unutar istog čvora ili između više različitih čvorova, povezane su usmjerrenom vezom ovisnosti (engl. dependency)."